

P N E

Mismatches bij tv-programma 'Spoorloos' roepen bij Dong Hee Kim de vraag op: waarom financierde de overheid deze adoptieporno, terwijl diezelfde overheid andere adoptiekinderen hulp weigerde?

Adoptiekind is slachtoffer van Spoorloos én de overheid

Dong Hee Kim is voorzitter van belangenstichting Aran

Problemen van Nederlanders met een adoptieachtergrond zijn niet bij *Spoorloos* begonnen, maar bij de scheiding van onze ouders, onze onvrijwillige migratie en onze adoptie door vreemde volwassenen. Als daarbij niet op grote schaal met onze identiteiten en afstammingsgegevens was gerommeld, dan waren de avontuurlijke zoektochten van Derk Bolt en zijn collega's überhaupt niet nodig geweest.

Waarom is het voor het gros van de geadopteerden zo'n tijdrovende, geestvermoeiende en geldverslindende queeste om onze ouders te vinden? Dat zoektochten van de honderdduizenden geadopteerden wereldwijd zo'n vernederend lange onderneming zijn, is een patroon en geen incident. De adoptie-industrie heeft moedwillig gejaagd op vrouwen en families in kwetsbare posities, etnische minderheden en ongeregistreerde kinderen, zodat ze onze identiteiten ongestoord kon vervalsen. Voor gillend veel geld.

1990 was een strategisch moment om *Spoorloos* de ether in te slingeren. Adoptie van bruine kindjes was mateloos populair; wie wilde niet een kind 'uit de derde wereld' redden? Zoals *Kinderen voor Kinderen* zong: 'Een kind onder de evenaar wordt later vaak een bedelaar'. Een adoptieprogramma was knus en een gegarandeerd kijkcijferkanon.

De eerste groep geadopteerden was in 1990 volwassen en begonnen met zoeken, vruchteloos. Vooral omdat 1990 nog het pre-internet

tijdperk was en afstanden echt nog groot waren, net als taalbarrières. De 'hulp' van de makers van *Spoorloos* was gratis, maar was die ook rechtvaardig?

Er was een screening waarbij de meest schrijnende gevallen afvielen. *Spoorloos* wilde in elke zoektocht toewerken naar dat ene moment en als dat er niet in zat, dan was een zaak niet kijkcijfer-waardig. En de 'hulp' was weliswaar gratis, maar de prijs was dat je in al je kwetsbaarheid op tv werd geslingerd, voor een miljoenenpubliek. *Spoorloos* exploiteerde moedwillig de wanhoop van geadopteerden.

Belastinggeld

Het meest schandalige is dat de overheid 35 jaar lang een tv-programma financierde met belastinggeld dat naar KRO-NCRV ging, terwijl volwassen geadopteerden in diezelfde periode vergeefs bij dezelfde overheid aanklopten voor consulaire en financiële bijstand om hun families te vinden. Concreet: het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap financierde adoptieporno en tegelijkertijd werden de deuren bij het ministerie van Justitie en Veiligheid hermetisch gesloten.

De overheid moet daarom nu geld beschikbaar stellen – bijvoorbeeld geld dat wordt bespaard op *Spoorloos* – om alle foutieve matches van *Spoorloos* recht te zetten, voor materiële en immateriële schadeloosstelling en voor alle mogelijke hulp om de juiste matches te maken. Voor alle meer dan 40.000 gedadopteerden, niet alleen voor de 800 van hen die bij *Spoorloos* terecht kwamen.

En de *Spoorloos*-fan? Die mag zich afvragen waar die nou eigenlijk al die jaren naar heeft zitten kijken.

Voor al uw vragen trouw.nl/service

Trouw Van der Madeweg 40, 1114 AM Amsterdam, 020 - 5629444, redactie@trouw.nl
Uitgever Philippe Remarque
Hoofredacteur Wendelmoet Boersema en Karel Smouter

Klantenservice

Wilt u een abonnement afsluiten, een verhuizing doorgeven, digitaal lezen of heeft u een andere vraag? Geef uw wijzigingen online door via mijnomgeving.trouw.nl. De klantenservice is bereikbaar van maandag t/m vrijdag van 09.00-17.00 uur.

Bezorgservice

Heeft u de krant niet ontvangen? Meld dit online via mijnomgeving.trouw.nl/bezorgservice of bel 088-0561599. *Trouw* wordt maandag t/m vrijdag voor 7.00 uur bezorgd, zaterdag voor 9.00 uur. Als abonnee heeft u altijd toegang

tot alle artikelen op onze site en in de app. Info hierover vindt u op trouw.nl/digitaal.

Regel al uw abonnementszaken veilig & snel op Mijn Omgeving via mijnomgeving.trouw.nl. U kunt hier terecht voor uw verhuizing, tijdelijke wijziging, bezorgklachten, abonnementen en voor al uw vragen aan onze klantenservice. Uw abonnement wijzigen kan via wijzigen.trouw.nl. Opzeggen kan via opzeggen.trouw.nl.

Abonnementsvoorwaarden

Op alle abonnementen zijn onze abonnementsvoorwaarden van toepassing. U vindt de abonnementsvoorwaarden onderaan op mijnomgeving.trouw.nl

Advertenties

Wilt u in *Trouw* adverteren, neem

dan contact op via 088-5722888 of ga naar dpgmedia.nl. DPG Media, uitgeverij van *Trouw*, heeft het privacystatement gewijzigd in verband met de overname van DPG Media Magazines, dpgmedia.nl/privacy. Vragen kunt u mailen naar privacy@dpgmedia.nl

Familieberichten

familieberichtentrouw@dpgmedia.nl
trouw.nl/familieberichten of via 088-0139999 (op ma-vr 9.00-17.00 uur en op zondag 13.00-17.00 uur). Advertenties aanleveren voor 14.00 uur op de dag voor plaatsing.

Auteursrechten

Alle auteursrechten en databankrechten ten aanzien van de inhoud van deze uitgave worden uitdrukkelijk voorbehouden. De rechten berusten bij *Trouw*. Info via copyright@trouw.nl

Lees meer op:
trouw.nl/ombudsman
Heeft u zelf een vraag of kwestie?
Mail naar ombudsman@trouw.nl

ombudsman [Edwin Kreulen](#)

Over het artikel dat van het internet verdween

Trouw haalt zijn eigen artikel van het internet omdat de daarin beschuldigde omroepbaas niet om zijn kant van de zaak is gevraagd. Was dat verplicht?

De kwestie

'Fluwelen handschoenen, en laat je cirkelzaag thuis'. Dat zou een omroepbaas hebben gedictieerd als sommige gasten in de uitzending kwamen, vertelt een oud-presentatrice op de pagina media & cultuur van 14 februari. Ze is een van de zes medewerkers die vorig jaar al klaagden over de later vertrokken hoofdredacteur-bestuurder. Inmiddels pleitte een rapport hem vrij van 'juridisch verwijtbaar grensoverschrijdend gedrag'. Ze probeerde tevergeefs dit rapport openbaar te krijgen.

Nu vertelt ze opnieuw hoe haar toenmalige baas alles wilde controleren, en als het ware in het hoofd van zijn medewerkers ging zitten. Een paar keer wordt benadrukt dat dit de visie van de presentatrice is. Dat er een 'angstcultuur' ontstond, schrijft de redactie in de intro en de tekst zelf. De omroepman ontkent dat al vorig jaar, ook in een kort bericht in *Trouw*.

Daags daarop plaatst de hoofdredactie een rectificatie: haar uitspraken hadden voorgelegd moeten worden aan de omroepman. Het stuk is van internet gehaald.

De standpunten

De binnenlandredacteur die dit artikel maakte, wilde een persoonlijk interview maken, met als aanleiding deze zaak. Ze sprak de presentatrice drie uur, daarin kwamen meer negatieve zaken aan bod. "Wat er wel in staat, was al langer bekend. Het zijn haar ervaringen."

Het artikel werd snel gemaakt en daarbij twijfelde ze toch: is er geen wederhoor nodig? Ze legde dat de mediaredacteur voor op wiens pagina het stuk zou komen. Ook die oordeelde dat de beschuldigingen genoeg bekend waren. "En het is haar verhaal, dacht ik." Toch had de mediaredacteur een ongemakkelijk gevoel, de omroepman had in ieder geval op de hoogte gesteld moeten worden dat het

verhaal kwam, denkt ze achteraf.

Bij de eindredactie waren ook twijfels. Het was het verhaal van de presentatrice, maar dat hij gesproken zou hebben over 'fluwelen handschoenen', moest dat hem niet voorgelegd? "Uiteindelijk ga je er vanuit dat dit is afgekaart met de geïnterviewde en ook eerder is gezegd", stelt een eindredacteur.

De omroepman klaagde op de dag van publicatie bij een van de hoofdredacteurs. "Ik las het die dag en er staan beschuldigingen in, naar de omroep en naar de bestuurder", zegt deze. "Die raken zijn journalistieke integriteit." Zoals de vermeende opdracht om gasten met 'fluwelen handschoenen' aan te pakken, maar nog meer. "Ook als die beschuldigingen al in andere media zijn gedaan, is het onze taak die hem voor te leggen. Wederhoor kun je niet uitbesteden." Termen als 'angstcultuur' moet de redactie niet voor eigen rekening nemen, zegt hij. "Het is belangrijk om nieuwsgierig te zijn, om er open in te gaan."

'Feitelijke bewerkingen en beschuldigingen die van belang zijn' vereisen wederhoor, stelt het handboek van de redactie. Media-ethicus en docent journalistiek Huub Evers las het artikel desgevraagd na. "Ik zie er geen beschuldigingen in staan die beslist weerproken hadden moeten worden."

Het oordeel

Dit interview zit in het grijze gebied tussen visie en feit. Het is grotendeels de kijk op de zaken van de presentatrice, zoals ook aangegeven. Wat zij vertelt over de hoofdredacteur is niet mals en raakt inderdaad zijn integriteit. Met het 'zacht aanpakken' van gasten als voorbeeld. Maar het is haar visie op zijn leidinggeven, zoals de tekst herhaaldelijk aangeeft.

Daarom was wederhoor vooraf hier niet verplicht. De presentatrice is gevraagd om haar visie en geeft die met argumenten. Het risico van deze correctie is dat ook anderen druk gaan uitoefenen om hen onwelgevallige stukken te laten verwijderen. Zet het stuk weer online en geef de omroepbestuurder de kans om te reageren.

Laat de redactie niet zelf termen als 'angstcultuur' gebruiken. En een open houding is een mooie koers voor *Trouw*, maar aan dat doel werk je vóór publicatie.

Edwin Kreulen schrijft wekelijks een column als ombudsman van *Trouw*

